

SLOVENSKI NAROD.

Iskračen vsak dan zvečer, izimeli nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke delce za vse leta 26 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 50 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pouj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 1 K. 50 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne enira. — Za oznanila se plačuje od petorostopnega petit-vrata po 12 h., če se se oznanile tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvleč frankovati. — Rokopis se ne vradijo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v 1. nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. — Upravljenstvu naj se blagovolije pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zora puca, biti će dana.

Tragedija, ki se doigrava na Dalnjem Vztoku, in krvavi dogodki doma pretresajo starodavni Rusiji ogrodje, njeni temelji se majejo in življeno njen poslopje poka, da se zdi, kakor da bi ne bil več daleč čas, ko se razruši in razpade v razvaline.

In res že krožijo po vzduhu trni gavrani, ki napovedujejo slovenski Rusiji, ki je bila do nedavno strah in trepet vsem sovražnikom slovanstva, razpad in pogin.

Toda ti zli preroki se motijo.

Rusija pač preživlja sedaj hudo in nevarno krizo, a znaki se množe, da jo bode srečno prebolela in vstala k novemu krepkejšemu življenu.

Vojna, ki je izbruhnila na Dalnjem Vztoku, je razgahila in razkrila vso jasnostjo vse rane, ki razjedajo njen državni organizem, spravila je na svetlo vse nedostatke, ki slabe njen zdrav razvoj; dogodki doma pa so pokazali, da je treba odločne in temeljite operacije na državnem organizmu, ako se hoče, da se država oživi in da jo ne uničijo tak rane, ki so se pokazale na njem životu.

Odločilni krogi v Rusiji, ki so se dosedaj zibali v gotovosti in v krepkem zaupanju, da je spas države edino v avtokratizmu, so jeli sprečljovati, mahoma so zazrili pred sabo zizajoč prepad, v katerega bi se strmoglavila država, ako bi se pravčasno ne krenilo na drugo pot, ki vodi od okostenega samodržstva in absolutizma k modernim državnim idejam.

Pod zaščito absolutizma se je v Rusiji razvila vsemogočna kasta birokratizma, ki si je tekom časa prilastila v svojo neomejeno oblast državno krmilo in ki je postala, ker ni bila pod notenou kontrole, korumpirana do mozga.

Notranje krvave dogodke in neuspehe na Dalnjem Vztoku, vse to je zakrivila ta brezvestna kasta, ki je otrovala vse rusko javno življeno in uvedla, ker ni bila nikomur odgovorna in se ji ni bilo batiti nikakogga nadzorstva, v vse stroke civilne in vojaške uprave najhujšo korupcijo.

In na Dalnjem Vztoku ni bil pobit in poražen ruski narod, ki diha še sveče, krepko mlado življeno, ampak poražena je bila korupcija, ki se je vgnezdila že tudi v armado.

Vsa prosvetljena Rusija je sedaj prepričana, da se mora enkrat za vselej napraviti konec dosedanjemu gospodarstvu, vse uvideva, da je treba streli neomejeno moč birokratova, ter jo postaviti pod narodno nadzorstvo, ako se hoče, da se država reši pogina.

In to uverjenje je prodrlje že celo v odločilne kroge, ki so baš sedaj na delu, da dajo državi ustavo, vsaj deloma slično oni, ki jih že imajo druge zapadne države.

Kaka bodo ta ustava, se seveda sedaj že ne more vedeti, a gotovo je, da bo prilagojena razmeram, ki vladajo na Rusku, in ne bo uvelia v svoj organizem nedostatkov, na katerih bolehalo zapadne države.

Rusija stoji na pragu nove dobe in ako bodo njeni državni na svojem mestu, izšla bo iz sedanja krize na novo prerojena, čila in čvrsta.

Prva podlaga je že dana. Tolerančni učesnik carjev, ki jamči vsem veroizpovedanjem popolno versko svobodo, je predvodnik novi ti dobi in sporazumljene ruskega naroda s poljskim, za katerega se trudijo najprosvitlenejši duhovi obeh narodov in kateremu tudi ruska vlada posveča vso pozornost, je znak boljše boddnosti.

Dani se že in na obzoru že poka mlada zora.

Po hudič notranjih in zunanjih bojih, ki bodo odstili državo škodljivih elementov, kakor vihar ozračje po nevihti, bo vstala Rusija iz mrtvila k novemu življenu, pomladila se bode kakor fenix in postala bo zanesljiva in krepka opora vsega slovanstva.

Vojna na Dalnjem Vztoku.

Z mandžurskega bojišča.

Daily Telegraph poroča iz Moji: »Krijo Linevičeve armade se raztega samo v Mandžuriji preko 300 milij; njegovo poveljstvo obsegata vse čete ob Tumenu in Amuru, kakor tudi po vseh obrežnih pokrajinal z Vladivostokom vred. Vsa poročila o bojih v severni Koreji in o dogodkih v obrežni pokrajini poroča Linevič sam. Njegova komanda se razteza potentakem od mongolske meje na desnemu krilu do Tumenja na levem krilu.«

Ob izlivu Tumenja v zalivu Hoškarič imajo Japonci opazovalno brodovje, ki obstoji iz ene križarke in štirih torpedov.

Japonci na Sahalinu.

Japonci so baje dovolili političnim kazencem, ki so jih našli v kaznilnicu na otoku Sahalinu, da se smejo izseliti, ažižijo.

O predaji Rusov na Sahalinu so došla v Tokijo obširna poročila. Dne 28. julija je napadel oddelek japonske kavalerije Ruse pri Caleu ter jih pognal proti jugu. Drugi dan so Japonci dobili pomoč ter so zasledovali Ruse proti jugu do Tavlana, ki je 25 milij južno Rykova. Dne 30. julija je postal ruski vojaški gubernator Ljapnov parlamentarja, ki je izjavil, da Rusom vsled pomanjkanja zdravniških obvezil ni mogoče ranjen-

cem pomagati. Gubernator je bil vsled tega iz vzrokov humanitete primoran prositi za konec vojevanja. Poveljnik japonske vojske je zahteval, da se mu izroči vse vojne zaloge, vladno premoženje ter karta in akti vojaške in civilne uprave. Pogoji so se sprejeli in drugi dan se je vrnila predaja.

Za vojno.

Mestni zastop v Habarovsku na Amurju je poslal carju prošnjo, naj se nikar ne sklapa prenaglieno mir, ker bi omajal moč in ugled Rusije; prosijo temveč carja, naj Rusija ne odloži orožja prej, dokler ni zlomljeno trdovratni odpor sovražnika. Prošnja pravi: Prepričani smo, da napenja sovražnik že zadnje sile in porablja zadnja svoja in izposojena sredstva, dočim moči Rusije še davno niso izcrpljene. Nadalje pravi glede mirovnih pogojev: »Ne pedi rnske zemlje, ne rubelj vojne odškodnine — to je edini mogoč temelj za pričetek mirovnih pogajanj.« Car je zapisal na spomenico slednjo opazko: »Popolnom se strinjam s čuvstvi, ki prešinjajo hanoverski zastop ter se mu zahvaljujem.«

Mirovna pogajanja.

Predsednik Roosevelt je predil mirovnim odpolancem na ladji »Myslwerk« skupno kosilo ter govoril pri tej priliki slednjo napitnico: »Govorim napitnico, na katero ne bo odgovora, in vas prosim, da jo moč poslušate. Napivam blagostanju obeh vladarjev in obeh velikih narodov, kajih zastopniki so se srečali na tej ladji. Od krito upam in je to moja molitev, da se ne samo v interesu teh obeh velesil, temveč v interesu celokupnega človeštva sklene kmalu pravičen in trajen mir med vami.«

Minister Vite je baje zaupno izjavil Rooseveltu, da se boji, da se bo morala vojna nadaljevati, ker Japonska preveč zateva.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 6. avgusta. Do sedaj se je 52 poslanec liberalne stranke zavezalo, da pristopijo na rodnu stališču oponicije, in ako bi se pri skupni konferenci ne dosegel prestop, izstopijo takoj iz stranke. — Tozadovna konferenca se je odgodila od 17. na 23. avgusta, ker vodja liberalne stranke, grof Tisza, ne more prej priti na konferenco. Govori se, da bo predsednik liberalne stranke, baron Podmaniczky odložil predsedstvo ter se popolnoma umaknil s političnega pozorišča.

Budimpešta, 6. avgusta. Neki dopisnik je imel skupni razgovor z grofom Andrássyjem in baronom Banffyjem. Oba sta izjavila, da želite, naj se liberalna stranka razdrži. Nadalje sta povedala, da bo prva naloga vseh poslanec — tudi sedanjih liberalnih — 15. septembra, da izrečajo vladu nezaupanje. Veliki vojaški izgredi na Russkem.

Petrograd, 6. avgusta. V Lublinu je poveljnik ondotne brigade, general Renič, naznani ondotnemu pešpolku, da mora s celim 14. vojem odriniti v Mandžurijo, a on jih ne more spremljati. Takoj so se slišali klici: »Podlez!«, »strahopetne!« General se je približal z naperjenim revolverjem najbližji stotniji ter ustrelil nekega desetnika, dasi je ta zatreval, da se ni pri njegovem stotniju ničesar klicalo. Generalu pa še ni bilo dovolj ene žrtve ter je slepo streljal med vrste ter ubil stotnika, poveljnika stotnije. Vojaki so nato planili nad generala ter ga vpravili na kose raztrgali. Polkovnik je poklical

LISTEK.

Pravi umetni demanti.

Tu ne mislim pripovedovati, kako se izdelujejo umetni demanti za trgovino, ki naj nadomestujejo prave naravne demante. Kajti ti demanti so le slabo nepopolno posnemanje naravnih demantov, ki jih je ustvarila narava in se odlikujejo po svojem sijajnem blesku, čisti pozornosti, veliki trdoti in svoji neizpremenljivosti.

Moderna znanost in tehnika stoji namreč že tako visoko, da je ustvarila prave umetne demante, t. j. prave, ker imajo vse iste lastnosti kakor naravni demanti in umetne, ker jih ni narava ampak človek ustvaril.

Opisati vam hočem na kratko način, kako se izdelujejo pravi umetni demanti, toda preje se moramo poučiti, iz česa je pravzaprav demant in kako je nastal v prirodi.

Dolgo so mislili ljudje, da je demant najčistejši kremen, ki se ne more uničiti, dokler nista l. 1694. Averani in Tarzoni, člana akademije del Cimento v Florenci, dokazala s tem, da je jima je posrečilo sežgati v konkavem zrealu, da ni kremen, ampak iz gorljive snovi.

Pozneje je več učenjakov pod vod-

stvom Lavoisierja v Parizu dokazalo, da demant ni nič drugega, kakor kristaliziran ogljik in mnogovrstni nadaljni poskusi so dokazali, da je demant najčistejši ogljik.

O postanku demanta sta bili prej dve teoriji. Nekateri so mislili, da je nastal organičnim potom, kakor n. pr. jantar, a drugi so zagovarjali mnenje, da je demant mineraličnega izvora. Kakor so poznejša raziskavanja poka zala, so imeli prav zagovorniki druge teorije. Zastopnik te teorije, znanemu francoskemu kemiku M. Henriku Moissonu, profesorju na pariškem vseučilišču Sorboni, se je posrečilo po mnogih študijah in preiskavanjih najti najverjetnejši način postanka naravnega demanta. Pri raziskovanju nekega meteora, ki ga je našel Foste v Arizoni Canon Diablo, je odkril v sredini železne mase nekaj amorfičnega ogljika in v tem dva majhna prizornata demanta z raskavo in razorano površino. Iz te najdbe je sklepal slednje:

V velikaniki vročini, kjer se je moglo staliti železo, se je primešal ogljik železu in ko se je potem železo nenadoma ohladilo, je nastal v sredini železa, ki se jako krči pri ohlajevanju, nenekrat velikanški pritisak, vsled katerega je bilo mogoče, da se je ogljik vsaj deloma kristaliziral.

O postanku demanta je imel sedaj jasno podobo; treba je bilo le še dokazati, da demant res more tako nastati. Hotel je torej v svojem laboratoriju isto doseči, kar je narava ustvarila. V ta namen si je moral preskrbiti velikansko temperaturo, kajti opazil je, da je mogoče stopiti z železom tem več ogljika, čim višja je temperatura železa. Toda to še ne zadostuje; ustvariti si je moral pritisak, pod katerim kristalizira demant, ker drugače nastane le grafit. To drugo ni bilo tako težko doseči; kakor je znano, se volmen železa kakor vsake kovine pri segrevanju veča in pri ohlajevanju manjša, nadalje je tudi znano, da ima železo, če je staljeno, večjo gostoto kakor nestaljeno. Pritisak in notranjosti železa se torej iz dveh vzrokov poveča pri strelitvi.

Da doseče svoj poskus in dokaz, si je konstruiral električno peč, kjer mu je bilo mogoče ustvariti s pomočjo električnega toka gorkoto 3000° C. Stalil je torej v topilniku svoje peči 200 gr železa in mu pridejal kot ogljik sladkorjevo oglje, ki je najčistejši umetni ogljik. Po 3 do 6 minutah je izlil dobrijeno maso bodisi v mrzlo vodo ali pa v luknjo v ledu se nahajajoč bakrene klade. Luknjo je hitro zamašil in pustil nekaj časa, da se strdi cela

masa. Ker se železo strdi najprej na površju, nastane v sredini jako velik pritisak iz zgoraj navedenih vzrokov, vsled česar je mogoča kristalizacija ogljika. S pomočjo raznih kislin je potem odstranil železno plast in v sredini je res dobil v ogljiku nekaj majhnih prizornih demantov s črnimi madeži, podobnimi črnemu demantu, ki se imenuje karbonado. Pri raznih poskusih je dobil navadno prizorne demante, toda poleg teh tudi sivkaste in rumene, kakor se nahajajo v prirodi. Ti tako dobljeni demanti imajo vse lastnosti, ki jih imajo naravni, o čemer se je prepričal Moisson z mnogimi poskusmi.

Toda ti umetni potom narejeni demanti so tako majhni, da nimajo nikake praktične vrednosti, kajti največji demant, ki ga je dosedaj dobil in ki ga v laboratoriju na Sorbonni radi imenujejo Regent (po takojimenanem demantu francoske krone v Louvru), ima komaj 0,7 mm v največji dolžini.

Toda akoravno ta iznajba nima še dandanes praktičnega pomena, je vendar možno upati, da bomo mogli tedaj, ko se izpopolni tehnika, izdelovati tudi večje demante za trgovino.

Fr. Torkus.

Brat Justin.

(Iz dnevnika samostanskega novica Priobčil Bistričan.)

(Daje.)

Dne 10. oktobra.

Novici lanskoga leta so že vši odšli v Drenovnik študirat sedmo in osmo šolo. Danes je odšel zadnji, brat Teodor. Do njega sem čutil vse simpatije, zato sva bila pa tudi ves čas dobra prijateljs, dokler je bil tukaj. Mnogokrat me je ponoči zbudil s trkanjem na steno in me privabil k oknu, kjer mi je točil, da ga ta samostanski zrak duši, da ne more spati. Večkrat sva slonela vsak na svojem oknu ponoči ure in ure ter kramljala o svoji preteklosti. Brat Teodor mi je pripovedoval, kako ga je usoda gonila semtertja, dokler ga ni prgnala v refugium peccatorum (pribeljališče grešnikov), v samostan. Jako rad se je norčeval iz bratov prenapetežev, valed česar ga je pater magister parkrat ostro pokaral.

Podnevi je bil brat Teodor nadavno vesel in žaljiv, le včasih se ga je polotila neka meni nerazumljiva otočnost, da ni hotel s nikomer niti besedice izpregovoriti. In že sem drečnal vanj, je zarekal nad meno: »Pustite me, nisem bom drugačen!«

kozake na pomoč. Pešci pa so sprejeli kozake s salvami ter ubili 130 (?) kozakov. Vojaki so ustrelili tudi svojega lastnega polkovnika.

Pojožaj v Albaniji.

Bukarešta, 6. avgusta. Tu se mudeči pretendent na albanski prestol, knez Ghika, je izjavil nekemu dopisniku, da je osrednji odbor za doseglo avtonomije v Albaniji izvršil že vse tozadnevine priprave. V vseh večjih mestih Makedonije in Rumunije, pa tudi v Belgradu, na Dunaju, v Parizu, v Bruslju in v Londonu so nameščeni pod odbori, ki spravljajo skupaj posojilo 10 milijonov frankov. Osrednji blagajničar je vojvoda Cezar Riviera v Rimu, ki ima že nabranega mnogo denarja, s katerim se uprizori splošna vstaja v Albaniji.

Nezadovoljni Finci.

Petrograd, 6. avgusta. Finški senat je poslal carju prošojo, v kateri opozarja, da nova vladna namera, vsled katere bi se politični zločini odvzeli krajevnim sodiščem ter se podredili ruskim vojnim sodiščem, nasprotuje finškim osnovnim zakonom, ki že od leta 1826 ne pozna več smrtne kazni. Ko se je potem izvedelo, da je car prošnjo zavrnil, so sklenili zastopniki delavskih organizacij, da prierede večne demonstracije.

Švedsko-norveško vprašanje.

Berlin, 6. avgusta. Švedski prestolonaslednik je nepričakovan napovedal svoj obisk na danskem dvoru za par ur. Splošno se sluti v tem švedsko-dansko sporazumljenje v zadevi norveškega prestola.

Novi nemiri v nemški Afriki.

Berlin, 6. avgusta. Cesarski gubernator nemške kolonije v Afriki je brzojavil v Berlin, da so se začeli domačini v gorovju Matumbis nevarno puniati. V Ozamangib morskom nabrežju so pustarji začigli več hiš. Da se pust zatre, odšli sta iz Lindi in Dar-es-Salam dve stotinji vojakov v Kivlo.

Sokolska slavnost na Jesenicah.

Prav srečna je bila misel, prizediti na rapidno procvitajočih industrijskih Jesenicah veliko narodno slavlje v narodno probuo duhov in v utrditev važne postojanke za narodna in samostojna našela. Ako bi se poprej ne bila spoznala taka potreba, opozoril je na njo sabotni »Slovenec« s svojim nesramnim napadom na zvišeno sokolsko idejo in svobodno misel sploh. Lažnjiva in obreklija popa Zabukovec in Zabrest sta s temi in sličnimi sramoteni v prejšnjih dopisih z Jesenicami opozorila ves napredno misliči slovenski svet, da grozita Slovensku na Jesenicah dva enako potepna in enako nevarna sovraha: hermanizem in brezdomovinski.

Sinoči je bilo pri večerji nekaj tujih duhovnikov, vsled katerih so patri dalje časa ostali v obednici in razgovarjajo se veselili nad izbornim kapljico. Mi novici in lajki smo pa odšli ven, in sicer lajki v kuhinjo, mi pa v novicijat. Pater magister, ki nam je sicer vedno za hrbotom, da bi se kdo ne izgubil, je tudi ostal v obednici in delal društino gostom, saj zavzema za patrom gvardijanom prvo mesto.

Ko pridemo v novicijat, sede brat Teodor v šoli za klavir, udari na taste in zapoje s svojim lepim, milim glasom:

Ločiva se, zdrava ostani,
Podaj mi še enkrat roko,
Spomin mi pa v srcu ohrani,
Četudi drug ženin tvoj bo. —
Odmor.

Nihče ni črnih besedice, sveta tihota je vladala v šoli.

A kmalu je začel brat Teodor zopet igrati in peti:

Ljubezni ne budem te prosil,
Ne budem te prosil roke,
V prsih pa budem te nosil
Do svojega zadnjega dne.

Glasovi klavirja so se popolnoma izgubili v glasu brata Teodora in ko je skončal, sta se zableskali dve svetli solzi v njegovih očeh...

pohlepni klerikalizem. Da si ohranijo Jesenice in ž njimi vsa gornja Savska dolina neomadeževano, čisto narodno lice, je treba podvodenega odpora, ki ga zmere le čvrsti gorenjski narod, skoje vsestransko prešenje čistega domoljuba, neomajsne narodne zvesti. Vsega tega pa goredi narodni predbojnik jeseniški pri vsej svoji nedosežni marljivosti in vprav špartanski neustrašenost ne zmerejo sami. Treba jim je ves od časa do časa pomoči in bodrila iz slovenskega središča in is drugih, vrlo probujenih slovenskih krajev, kjer nosi S kol že daje časa ponosni prapor narodne jeklenosti.

In tak obisk so dobile prvič Jesenice včeraj, ko je poletel v ne vrli ljubljanski Sokol, a pridružila se so bratska sokolska društva iz Šiške, Kamnika, Kranja, Tržiča, Idrije, Zagorja, Trsta, Brežice, in celo volosko opatijski Sokol je bil zastopan po neustrašenem podstarosti g. Severju. Načelj junaške so se izkazali idrijski Sokoli (22), ki so korakali čez gore in doline skoraj ves dan ter prispeli do krže premočeni v Javornik. In vendar so na veseljčnem prostoru na Jesenicih najdalje vztrajali. Vseh Sokolov je bilo okoli 300.

Sploh pa je občudovati ljubljanske (76 po številu), Šišenske, kranjske in tržiške Sokole, ki so se vkljub grozeldim oblakom in silnim nativom pogumno podali na pot. Med celo dveurno vožnjo je bilo kakor iz vreda, nihče si ni niti upal mislit na veseljčni prostor na prostem. Vkljub temu ni uhištih vozovih v ubrano petje in viharno pozdravljanje na vsaki postaji zbranega občinstva. Še je pršalo, ko so se na Jesenicah razvrstite pred kolodvorom akolske čete, pomnožene po najmlajšem bratu, jeseniškem Sokolu. Med veselo koračnico neumorne kranjske meščanske godbe smo korakali skozi savsko »predmestje v gospodljubne Jesenice, ki so bile v narodnih zastavah. Postavljenih je bilo tudi več slavolokov, posebno lep je bil oni s pomembnim napisom:

Nobena moč, nobena sila
Ne bode nas ugonobila.
Ker trdni smo sinovi Slave
Sokoli na obali Save.

Sjaj sprevođu sta dajali tudi gasilni društvi iz Jesenice in Koroške Bele. Pri občinskem uradu so se ne-pregledae vrste ustavile in razvrstile. Začela so se takoj prirejati slovenskim Jesenicam viharne ovcevje. Potem je starosta jeseniškega Sokola g. Humer v presretnih besedah nazval bratska društva in vse goste dobrodoše.

Odgovril je podstarosta ljubljanskega Sokola g. dr. Ravnhar približno tako le:

Dragi brat starosta! Na tvojem presretnem pozdravu se ti imenom vseh tu zbranih Sokolov izkreno zahvaljujem. Reš je, da se v polni meri zavedamo velikega pomena današnjega izleta za Jesenice, ki so postale nekako častna zadeva slovenškega naroda na Kranjskem. A v prvi vrsti si le ti, dragi jeseniški Sokol, ki si dal povod današnjemu prihodu našemu. Ti si sokolska predstraža naša tu na severu proti slovenski meji in to predstražo prihajamo vzdobjujat v napornem delu, v nadzoreškem boju proti vsem očitnim in prikritim, tujim pa tudi domačim sovragom tvojim. Hčemo ti okrepiti zavesti, da v tem boju nisi osamjen, da za teboj stoji bratovščina in sto, ki ljubiš kar ljubiš

Tako nato pa stresi brat Teodor z glevo, kot bi se hotel rešiti preših spominov in proti meni obrnjen pravi s prijasnim čajivim glasom:

»No ti efc, zdaj pa še ti eno dej!«

Sedel sem h klavirju in zaigral:

Eno devo le bom ljubil,
Eni vedno zvest ostal,

Druge nikdar ne bom snubil,

Nikdar drugi srca dal.

Lepše ni v okrogu zemlje,
Mila, ljuba je tako,

Da jo zlati zor objemlje,

Da smehlja se ji nebo.

Čistost beja jo ogreva

In zvestoba pas je njen,

Blago srčeve odeva

Ji ljubezni svet plamen.

Novicijatna vrata so zaškripala, pater magister je vstopil. Tiko smo se zmuzali vse v kapelo molit rožni venec in ostalo večerno molitev. Da sva midva s fratom Teodorjem zbrano molita, se ve.

Nocoj ponoči pa me zбудi brat Teodor s trkanjem na steno in pride bos v mojo sobo. Sedši na posteljno stranico, je dejal:

»Brat Justin, zakaj ste ravno ono pesem zapeli noč?«

»Meni se zdi najlepša«, odvrnem in sedem v postelji.

ti, ki sovrašijo kar sovraši ti, ki ti klišeo, da si nač kakor smo twoji mi. Hočemo pa tudi pokasati na rod v tem divenem planinskem svetu, da njegov spus je pri tebi, da mu je rešitev v tvoji telovadnici, koje vrata naj mu bodo odprta na stežaj. Ti si v prvem letu svojega obstanka dokazel svojo življensko silo, priboril si si pravico do eksistence svoje, kajti vzbudil si rod slovenski po veličastni tej dolini, sokolski reg tvoj ga je vzklicil četudi ob 11. uri iz mrtvila, iz spanja k novemu življenu. S ponosom gledamo torej na tebe, s hvaležnostjo, pa tudi z mirno zavestjo, da ti bistvo oko sokolsko nikdar ne postane kaln, da tvoja sila nikdar ne oslabi, da svojih jeklenih peruti ne bovesiš pred nobenim sovragom. Tebi in tvcjemu plodonosnemu delu kljucem v pozdrav najiskrenjši sokolski: »Nazdare!«

Nato je narodni jeseniški župan, član g. Kljucar pozdravl Sokole v imenu slovenske občine jeseniške. Poudarjal je, da so bratska sokolska društva prišla slovenske Jesenice navdušiti, da vztrajajo v boju, da branijo svojo slovensko zemljo.

Odgovarjal je načelnik ljubljanskega Sokola g. dr. Murnik nekako tako:

Presrečne besede, velecenjeni go spod župan, s katerimi ste nas pozdravili, navdušen sprejem, ki so ga nam priredil Jesenice, je nas Sokole prepričal, kako gorko ljubezen uživa slovenski Sokol na tem ozemlju. Dokaz nam je to, da se na važnih teh tleh pojmuje, kako veliko ceno ima Sokolstvo za slovenski narod.

V resnici važen, nad vse posmemben je namen akolskih društev. Slovenska pesem pripoveduje o dveh junakih, ki sta v mladosti hodila v lesovo in tam z mečem in mlatom in sulco vadila svoje roke. Ia ko so jima dorastle roke, tu sta udarila na sovraša, in bila je, pravi pesem, njih erditost kakor vihar na nebuh: v dedno jima deželo pa se je vrnila prejšnja blaginja. No, dandanes ne odločuje surova sila o blaginji naroda, pred vsem pa se je nam Slovencem boriti le z umo svetlim mečem. V vkljub temu imajo telesne vaje še dandanes veliko važnost. Kdor vadi svoje roke, kdor krepi in zdravo ohranja svoje telo, ta z njim krepi tudi svojega duha, mu stvarja čvrst in zdrav temelj, dobro podlago za preživo umna ostrega orežja. S telesnimi vajami pa heče Sokolstvo narodu očitati tudi veljo, ž njimi pa tudi vzmnožiti in izpopolniti mu delavno moč — saj zdravo in krepko telo je zmožno večjega, vtrajnejšega in boljšega dela, dobro in izdatno delo pa je vir blaginji, dobremu gmočemu položaju. I tako je uspel, h kateremu hoče pripometi Sokolstvo, podoben onemu, ki sta ga dosegla slovenska junaka v slovenski pesmi: blaginja namreč in sreča naroda na rodinu, na dednih mu tleh.

Delo, to je naše geslo! Ne sulica, ne meč, tudi ne kakšno populistično orožje je naša obramba. Delo posameznika in skupno dela, organizirano in disciplinsko delo vseh bodi naša zaščita proti sovrašnikom, ki bi, da zopet govorim po slovenski pesmi, »prišli v našo dedino in s tujimi besedami nam hoteli ukazovati, klanjati se njih bogovom!«

Slovenske barve nosijo naši praporji! Slovani smo, Slovenci smo in svojo domovino ljubimo iz vsega

»Pa zakaj se vam zdi najlepša?« me je vprašal brat Teodor in mi ostro gledal v oči; mesečina je razsvitljevala celico.

Ker nisem precej odgovoril, se jeagnil brat Teodor k meni, se z desnočno oklenil mojega vrata in šepnil:

»Brat Justin, ti ljubiš!«

»Kdo vam je to povedal?« vprašam iznenaden.

»Prijatelj, oči! Kaj nisem ugani!«

»Res je!«

»Ja misliš ostati v samostanu?«

»Ne.«

Prav imaš. Uživaj zlato prostost med svetom; tisoč obhajil ti je zman, da bi v samostanu bil pravi redovnik, ako ti srce gori za deklico. Ljubezni ne zatre tudi tudi deset let; stanje ne izruje ni prijatelj ni sovrašnik. Prava budalost je, po nešredni ljubozni iti med redovnike. V samoti še le človek občuti praznoto v svojem srcu in zastonju moli, da bi si upokojil nemirno srce. Zatiranje ljubezni je nekaj protinsravnega in protipostavnega, in kdor hoče s silo ukrotiti na ravni nagon, ki je v človeški krv, dela proti božji volji. Tako ob pri-

svojega bro, njej je posvečeno našo delo, njej velja naše življenje. Nad slovenskimi bojam, glejte, pa se bleste sokol — ali veste kaj pomeni ta naš simbol? Naj ga razložim z besedami enega izmed ustanovnikov slovenskega Sokolstva, dr. Edwarda Gégre: Kakor sokol ljubi solnčno svetobo, ker je tica jasna dneva in ne temne noči, tako se tudi mi odvračamo od teme, od črne noči nedovnosti in hledenj in potapljamovo svojega duha edino v jasnih valovih prosvete in resnice.

Prišli smo, da skupaj z mladim Vašim Sokolom pokazemo svoje delo, iz katerega črno smrta pa ga je zanesla usoda po volji ljubeznejivega varuha v Celovec v neko prodajalno. Po večletnem bivanju in vežbanju se je preselil v Ljubljano, kjer se je kmalu odrekel svojemu dosedanjemu poklicu. Postal je učenec znanega Janeza Wolfa in — umetnik. Posrečilo se mu je priti na dunajsko akademijo. Po dokončanih študijih pa se je podal v krog vseh mednarodnih umetnikov, v Monakovo. Tu je v šoli profesorja Wagnerja pridel samostojno umetniško delovanje. Ščasoma je ustanovil svojo slikarsko šolo, ki je štela v zadnjih letih čez sto učencev in učenek. V tej šoli je vyzgajal prince, kneze in kneginje, grofe itd. In tudi vsi naši mlajši slovenski slikarji so se zbirali v njegovih šoli. Sploh je bila njegova šola največja, najbolj poznana in najslavnnejša v Monakovem.

Taka je bila tedaj njegova življena pot. Od navadnega vajenja do najvišje umetnika, do najvišje umetniške slave!

Sodba o Ažbetu je v umetniških krogih povsem edina. Bil je pravi aristokrat v umetnosti. Kdor je bil kdaj v njegovem velezanimivem ateljieru in je videl njegove, četudi še deloma nedovršene slike, je spoznal na hip, da je čudovita, klasična lepota razlita čez njegove umotvore, naj si bodo tega ali onega genrea. Njegov ateljier bi lahko nazvali »ateljier dovršene elegance«. In njegovi motivi! Nič historičnih podob, samo lastne misli in vsak predmet v tako lepih oblikah, da te harmonija v formah in barvah naravnost fascinira! Kolika pridobitev bi bila za nas, ako bi mogli Ažbetov ateljier v celoti postaviti v naš muzej ali pa v »slovenski umetniški dom«, ki si ga hčemo in končno tudi moramo ustvariti.

Kakor rečeno, je rajni Ažbe z očetovsko ljubezni vyzgajal naše mlajše slikarje. In največje veselje ga je prevezelo, če se je oglasil pri njem kak nov slovenski učenec, v katerem je spoznal talent. Spominjam se natauko, s koliko radostjo in vnenju mi je pričoval pred dvema letoma o naših mlajših talentih in veselju mu je igral napredovali ali v njegovih šoli.

Pa tudi svojo domovino in svojo Poljansko dolino je ljubil iz vsega srca. Vsaka najmanjša stvarca ga je zanimala in pričovala sem mu moral to in ono, kaj da je kaj novega pri nas na Kranjskem. Bil je svojemu naredu zvest — do prerañega groba!

Zategadelj nas prešinja tem večja žalost ob izgubi enega načinjalnejsih sinov slovenskega narodica. Poslavimo tedaj njegov spomin in položimo mu vence preiskrene hvaležnosti na njegovo sveto nam gomilo!

Anton Ažbe.

nemogoče. Pravijo, da je ponižni sluga mariborskega kapitelja in njegovih ukazov, da boče nemški živelj ubiti in Slovencem, zlasti klerikom, pripomodi do najtrdnejše in trajne pozicije. V dokaz vseh teh infamnih trditv navzajmo zadnjo volitev v okrajni šolski svet z dne 13. julija t.l., pri kateri je bilo izvoljenih 5 Slovencev, in bližajoč se volitve v okrajni zastop. »Grazer Tagblatt« kliče grajo namestništvo na pomoč, češ, da takih kričnih slučajev ne pozna vodovina avstrijske uprave. No, bomo videli konec in izid teh volitav. Za nas to nemškonacionalno hujšanje ne dokazuje drugega, nego da je g. Čapek povsem mož na svojem mestu, ki postopa vsestransko pravilno in pravično. In ravno ker se ne briga za hajlovske mabinacije, je nastal v tem taboru hajlovska vrič, ki kaže vso surovost in nestrnost stajerskih nemškutirjev — v bengalji luči.

— „Slovenčev“ zaupnik in dopisnik Eržen. Pretekli tečaj je »Slovenec« poročal z velikim veseljem, da je notarski uradnik Gašper Eržen v Kranju poneveril večno vsto denarja. Trdil je tudi, da je bil Eržen veren pristaš liberalne stranke. Koliko je resnice na tej »Slovenčev« lažnjivi trditvi, razvidi se iz »Gorenjca«, ki pravi: Eržen več kakor pol drugo leto ni imel niti najmanjšega stika pri našem listu, pač pa je zadnji dan informiral in poročal — ker mu nismo več zaupali — »Slovenec«. Priznal je svoj čas sam v seji okrožnega blagajne, da je on provozoval zani podl napad v »Slovenec« glede tukšnjene okrožne blagajne. Senca, katero je hotel »Slovenec« zvaliti na nas, pada torej dan nazaj. »Slovenec« je pisal na ta način le o svojem pristašu in ga obsojal.

— Učiteljska imenovanja. Deželni šolski svet kranjski je v svoji seji 3. t. m. imenoval za nadučitelje: učitelja Ivana Kocijančiča v Srednji vasi pri Bučeči vasi, Štefana Primozija, doslej vodjo gluhenmice v Ljubljani, za Dobrepole, Ivana Struklja v Robu za Bučko, Vincenca Engelmanna v Trnju in Valentina Mikuža v Prečni, oba na dosedanjih mestih; definitivnim učiteljem so imenovani provizorični učitelji oz. učiteljice: Josip Primožič v Sorici in Viktor Grčar v Kovoru, oba na dosedanjih mestih, pomožni učitelji na drugi mestni deželi ljudski šoli v Ljubljani Emil Schiffrer za gdeško šolo na Vrhniku, Ljudmila Mazgaj v Mengšu za Mirno, Ema Tirlik v Št. Jerneju in Matilda Poženel na Črnom vrhu pri Idriji na dosedanjih mestih. — Prestavljeni so učitelji oz. učiteljice: Apolonija Dolinšek iz Starega trga pri Poljanah v Preserje, Anton Pegan iz Suhorja in Matenjovas, Klementina Pikel iz Št. Vida pri Zatični v Mirno peč, Anton Grmek iz Bukovice v Soro, Marija Kratner iz Vodic na gdeško

tega so pa krivi oni cerkveni vrhovni knezi, ki so izdali protipostavno na redbo o celibatu. Pravi krvniki so vseh duhovnikov od 12. stoletja na prej in kdor ravna v njihovem značilu, ima isti greh nad seboj. Sopovednik, ki prigovarja in sili svojega spovedanca v samostan ali bogoslovniško, nikakor ne ravna prav in veliko breme odgovornosti ga boste težilo, ako dočok zapusti svet in se v samostanu ali semenišču vede zoper pravila. Zato odrini od tod, dokler je še čas. Toda lahko noč; oprosti, da sem te prišel nadiegovati. In predno sem vedel, mi je stisnil roko in tisto odšel v svojo cerkev.

Solze so mi stopile v oči, ko je odhajal frater Teodor v Drenčevnik. A on se je naredil moškega, stopil z menoj v stran in dejal:

»Kadar odideš, mi pa piši v Drenčevnik, brat Teodor bo vsako tvoje pismo z veseljem sprejet. Čez par let se zopet vidimo; ti boš kak profesor na gimnaziji, jaz pa kak debel gvardijan, kakor mi je že pater Kristof parkrat prorokoval, češ, da sem poslava zato. Zdrav! In krepko mi je stisnil dešnico in odšel. (Dalje prih.)

šolo v Kamnik, Darinka Franke iz Tomišja na dekliško šolo na Vrhniku, Marija Carli iz Oстроžnega brda v Nadanje selo in Ana Mally iz Dolškega v Primskovo. — Učitelj Edmund Lachainer v Kranju je stalno upokojen.

— **Pogreb dvornega svetnika dr. Kreka.** Včeraj ob enajstih dopoldne se je zbralo mnogo inteligentnega in odiščnega občinstva na južnem kolodvoru, da spremi k zadnjemu počitku odličnega Slovence in Slovana ter uglednega učenjaka dr. Gregorija Kreka. Ob krsti, potkriti z možico krasnih vencov, je govoril župan Ivan Heibar približno tako le: »Materi zemlji izročili bodo danes telesne ostanke moža, ki ga je kot kremenitega značajnika spetoval vsakdo, ki ga je poznal; katerega je kot učitelja ljubila slovenska akademčna mladina; čigar čist in neomadeževano rodoljubje more vsakemu Slovenom služiti za svetel vzor, čigar učenost je slovela po vsem izomiksnem svetu. V beli Ljubljani, tem od nekdaj na arce priprastlem mu mestu, katero si je odbral za bivališče ob vederu svojega življenja in za katere blagor je deloval v njej občinskem svetu, napadla je njegovo krepko naravo zahrbna sovražnica — bolezzen; v nemškem Gradcu, torču njegovega plodonosnega profesorskega delovanja ga je rešila nje krutega ob em zadnja prijateljica — bela smrt. Počitka bodo njegovim telesnim ostankama slovenska zemlja, katero je »preščeno ljubil ves čas; duh njegov, gospoda in prijatelj, pa naj s spominom nanj živi med nam: vsaj je to duh gorečega rodoljubja, kremeničnosti, nesrečnosti, dobroti, v zvesti neutralnega delavnosti. Ima to ob krsti Tvoji, dragi in nepozabni nam Gregorij, Ti občamo, da Te bodoemo v omenjenih lastnostih posnemali po slabotnih svojih možeh, da tako svojemu narodu prizberimo sveitejšo bedočnost. Tu pa z nebeških višav blagoslavljam naše delo. Nato so dvignili kresto na mrtvaški voz I razreda, nakar se je spredoval pomikati proti pokopališču. Za kresto je stopal župan Ivan Heibar z občinskimi svetniki, predsednik dež sodišča Levšnik, dvorni svetnik Lubec, dež. šolski nadzornik Hubad, dež. odbornik Grasselli, mag. ravnatelj Voščina, predsednik »Mestne hranilnice ljubljanske« Kollmann, zastopniki »Matica Slovenske«, »Društva slovenskih književnikov in časnikarjev«, mnogih profesorjev in učiteljev in veliko število drugih od tega občinstva. Pevski zbor »Glasbeni Matice« pod vodstvom koncertanta vodje M. Hubada je zapel ob kresti dve žalostniki »Bogor mu« in »Nad zvezdami« tako milo in v srce sega joče, da se je marsikemu crosilo oko. Troplo se je položilo v pravzorično grobenco, odkoder se kasneje prepelje na novo pokopališče.

— **K odkritju Prešernovega spomenika.** K včerajnemu narodnemu prazniku dne 10. septembra »Slovene goriške Slovenec«, naj bi se slavnost udeležili v velikem številu, da bi pošli lahko s posebnim vlagom. Kakočujemo, je tudi drugod po vsej Sloveniji velikansko načudjenje za to to slavnost in bo prihitele tudi v Ljubljano vsakdo, kar bo mogel.

— **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** v Ljubljani je včeraj praznovalo svojo petdesetletnico. Slavnost je bila velikega obsega. Došlo je tudi nekaj vnasnjih gostov. Ob 11. uri se je na slovenskih očetih razstava obrtnih izdelkov mojstrov in pomočnikov v »Mestnem domu«. Sobotni »Slovenec« je posvetil tej slavnosti vso svojo pozornost. Pisava njegova je naravnost vsljiva. In tudi »eno pesemico« je dr. Krek zložil temu društvu, za katero bi se pa društvo že lahko v naprej zahvalilo. Sploh moramo poudariti, da je bilo do sedaj to društvo povsem strokovno in politično takorekoč brezbarvno ter si je za naš rokodelski stan v istini pridobilo svoje zasluge. Kakšno pot pa misli sedaj ubrati po prvih 50 letih, nem ni znano. Pač pa je močno, da namenava »Slovenec« in sploh klerikalna stranka stranka od silej tudi to mirno društvo pošljati v svoj politični ogenj.

— **Hranilni in posojilni konzorcij I. splošnega avstruradniškega društva** v Ljubljani je imel v soboto zvečer izreden občen zbor. Glavna točka dnevnega reda je bilo vprašanje o ustanovitvi uradniškega doma v Ljubljani. V odborovem imenu je poročal g. Roštan o vseh tozadovnih korakih, ki jih je storil odbor na podlagi sklepov zadnjega občnega zborna konsorcija. Osredno vodstvo se sicer zanima za vso stvar, vendar noč dat potrebnega denarja za zidavo uradniškega doma. Konzorcij mora torej po-

čakati z izvršitvijo svoje namere ker nima sam denarja na razpolago. O počilu se je razvila dolga debata, v kateri so razni člani ostro bičali postopanje odbora, ki uprav mačehovsko nastopa proti kranjskemu uradništvu. Odbornik gosp. Kejzar je odločno nastopal zoper pisavo grashkih listov, v katere nemški člani društva pošiljajo perfidne laži, da vlada slovenski partikularizem v društvu. Društvo je bilo 30 let v nemških rokah, a nima pokazati skoro nobenih rezultatov. — 6000 K rezervnega zaklada je malenkost, bilo bi lahko 60.000 K. (Odobranje) Uvedli so birokratizem v društvo in zdaj, ko hočemo odpraviti ta birokratizem, pa tvezijo o slovenskem partikularizmu. G. Vesel stavi potem v imenu manjšine predlog, naj se konzorcij tekom enega meseca obrne zopet na centralo, naj resno premotira ustavnitev uradniškega doma v Ljubljani in naj da potreben kapital konzorciju na razpolago proti 42% obrestim. Ta predlog je bil sprejet skoraj enoglasno z dostavkom, če osredno vodstvo ne usluši te prošnje, da naj se takoj začne studirati vprašanje, kako se društvo odklopi od centrale in se samostojno ustanovi.

— **Umrl je** v soboto barjan Matevž Vidmar iz Črne vasi, star 69 let. Pokojnik je bil ugleden gospodar in prikupen človek proti vsakemu ter zvest pristaš narodno napredne-stranke. S svojim odkritim in samozačasnim nastopom si je pridobil povod mnogo prijateljev. Izmed 26 otrok mu jih živi še 15. Bodil lahka zemlja vzornemu možu!

— **Strela** je včeraj silno razsajala. Na Škofiji je že zutraj udarila v Ogorešev hlev, ki je pogorel. Zvečer je pa udarila v Smidov hlev v Gasteju pri Kranju, ki je tudi pogorel. Popoldne je ubila v Št. Vidu nad Ljubljano neko 9letno deklico, neko Gietno pa tako omamila, da so jo morsli prepeljati v deželino bolnišnico. V hiši je napravila strela 20 bukenj. Tudi po Ljubljani je kazal Hefajst svojo velikansko moč. Treščilo je trnovsko stražnico, kjer je puh vrgel stražnika Vrežarija in Grloviča v zid. Tudi telefon je v stražnici znatno poškodovala. V električno cestno železnicu je treščilo trikrat, in se seveda ni zgodilo drugega, kakor da so se nekajko poškodovali motorji. Ko je treščilo v voz pred Sz. Petrom cerkvijo, je od voza strela vzela smer proti cerkvi, kjer je udarila v cerkvena vrata in jih nekoliko poškodovala. Radi hudega treskanja je promet z električno cestno železnicu moral kake pole ure stati. V drevoredu je treščilo v neki kostanj in tudi v »Zvezdi« je moral neki kostanj čutiti moč nebeske hčerke — elektrike. Ihi inter sessa — »so se tudi hudo razresili nad smrekami, ki stoje ob zgornji hodišči, poti proti Rožniku nad Trentovo viho, poleg katere stoji klop in so »magazinice« tako udarili v njo, da je vsa razmazriena. Na Glinah je strela udarila v Čukovo hišo. Šta je skozi dimnik v stanovanje delavača zupanca, kjer ga je nekoliko omamila, potem pa šta skozi pod v spodnji del hiše in v stanovanje Franceta Furlana ter tam samo okrušila zid. Tudi telefonsko omrežje je marsikje pokvarjeno.

— **Nevihte.** Iz S. Lovrenca nam poročajo: Ze nekaj dni sem smo imeli v temeniški dolini vprav afriško vročino. Na solncu je dosegla celo 50° C. Da tako vročina ne ostane brez posledic, je gotovo. Danes popoldne okrog ene ure t. j. 6. t. m. pripodili so se od zahoda črni oblikai in nastal je vihar, kokršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Padlo je nebroj kozolcev, strehe so poškodovane, mnogo sadnega in gozdnega drevja leži na tleh. Ista usoda je zadel tudi poljske sadeže. Res, bridki udarci za kmeta.

— **Iz Trebnja** se nam poroča: Danes dne 6. avgusta je divjal popoldne okrog 1 ure strašniki vihar, ki je napravil velikansko škodo, drevesa je s koreninami ruval, turčiča na polju leži vsa na tleh, kozolci podrti kakor tudi druga gospodarska poslopja, ki so s slamo krita, večinoma grozno poškodovana, ista z opекo krita ravno tako. Škoda je tem večja, ker je bilo žito v kozolcih. Ljudstvo je zbegano, delavci ni za drag denar dobili, a je treba mlatiti in spraviti v žitnice. Vse količkaj za delo sposobno je odšlo v Ameriko. Vrh vsega tega pa ima pri nas nekaj večjih posetnikov, ki so v temeniški dolini vpravili afriško vročino. Na več tednov, in to sedaj ob času največje delavske periode. Apelujemo tukaj javno, da naši državni poslanci storijo potrebne korake, da se jim letošnja vaja opusti, ker so elementarne nezgode zakrivile v našem okraju veliko škodo in delavškega osobja ni.

— **Vihar v Mokronogu.** Danes 6. t. m. popoldne ob 1. uri smo inači grozoviti vihar z nalivom in bliskom. Kozolce in pode je odstranil in podpiralo skoraj kar povrstoma snopidi iz kozolcev so leteli

kakor listje, dobro da saj toče ni bilo. Skupna škoda je ogroma.

— **Groznna vročina.** V Novem mestu je bilo v soboto popoldne ob 1. uri 48 minut 61.5 stopinj Celzija vročina! Ko je začel pihati veter, je padel topomer na 50, posneje pa na 46 stopinj.

— **Zgoraj** je pri požaru v Žerjavici pri Ponikvi hlapac, ki je spal v hlevu. Ogenj je s tako silo deloval, da ga ni bilo moč rešiti. Zgoraj je tudi 16 prešidev in več glav goveje živine.

— **Diplome častnega občanstva** je izročila g. dr. Drag. Treto, odvetnik in dež. poslanec v Gorici, deputacija iz Postojne. Dr. Treto je bil izvoljen častnim občanom v Postojni za zasluge, ki si jih stekel za praviti trga v gospodarskem in kulturnem oziru. Diploma je izdelalo umetniško društvo »Vesna« na Dunaju in dela njeno delo vso čast društva.

— **O Salezijancih v Gorici,** za katere se je vgoriščem mestnem svetu tako potevalo proš Fajduti, približuje lepe reči v »Corier« mestni svetnik Travani. Pobožni menehi dajejo otrokom najslabša brano in jih mučijo na različne načine. Tako mora otrok za kazeno n. pr. vstati ponobi ob 2. ter pisati v mrsli sobi. »Sošak pa veše, da so morali po vodo v vodnjak izven konvikta in jo prepeljati v konvikt. Prav lepa krščanska vzgoja!

— **O, te punc!** Delavec Fr. Glogovšek je imel z nekim dekletom ljubljavo razmerje, kar mu je silno zavidal delavec Anton Kocmür. Leto tem se je bilo včeraj posrečilo, da je bil Glogovščko ljubico toliko pregorovil, da je zla z njim na sprehod, kar je prišlo na uho tudi Glogovščku. Posebno pa je prijela jeza Glogovščka včeraj, ko je moral sam kojovratiti po mestu, z njegovo golobico se je po zavabal Kocmür, za kar ga je tudi izplačal. Ko je sinodni stal v neki vasi na Radeckega cesti, ga je Glogovšček dobro izpovedal, potem ga pa sunil z odptim nožem v tihniku, da se je zalamolj končno nož in mu ostal v tihniku. Kocmür je šel šele danes v deželino bolnišnico.

— **Na »policijskih oglašilih«** je izložena skica nekega 17letnega mladeniča, ki se je bil 30. pr. m., kar smo že poročali, v neki gostilni v Trstu ustrelil. Navedenec je bil 1 m 54 cm visok, 16 do 17 let star, bledega obraza, nežnih rok in je imel na desnem sencu, na desnem licu in na spodnjem delu desnega ušesa pege (vredna znamenja). Oblečen je bil edino. Koliko se da sklepati iz njegovega obraznika, je bil pokojnik nezbrat Ceh, ki je prišel nedavno iz Trieste in bi imel bil dne 29. t. m. Ljubljani v gostilni pri »Levu« na Marije Terezije cesti. Tozadenvi podatki naj se naznajo mestni policiji

— **1000 K nagrade** je obljubilo finančno ministristvo istemu, po koga ovadbi se boste prišlo na sled ponarejalcem kovanega denarja. Že od leta 1897 namreč krožijo posebno po Dunaju in okoliči iz britanija-kovin, med katero je pomembnejša tudi nekaj srebra, goldinarskih, petaronskih in kronskej fajansifikat, in teh je vedno več, ne da si se močno priti ponarejalcem na sled. Goldinarski imajo letnici 1879 in 1888, krome in novel po 5 K 1900. Spozna se jih po tem, da se, ako se jih prime v roko, kakor bi bili mastni, svikaste kovinе, lažji od pravih in imajo plitve črke pri naravnem napisu. Tudi podobe so na ponarejencih novih manj ostre, kakor na pravih. Ker so se ti novci razširili gotovo tudi pri nas, naj bude občinstvo previdivo.

— **Nesreča.** V soboto popoldne je padla pred hišo št. 9 v Zvonarskih ulicah 75letna Marija Janželjeva in se na glavi tako poškodovala, da so jo morali z rešilnim vozom prepeljati v deželino bolnišnico.

— **Onesvestila** se je včeraj dopoldne v neki trgovini 12letna Herma Strukljeva, katere niso mogli spraviti k sebi, ampak so jo preprečili z rešilnim vozom v deželino bolnišnico.

— **Obstrelil** je včeraj zjutraj ob polu 4 uri nekdo psa gostilničarja g. Remica na »Zelenem hribu«.

— **Izgubljene in najdeni reči.** Edvard Aždih je našel srebrno uro z verižico. — Najden je tudi hel otroški jopič in slaminik, ki se dobi na osrednji policijski stražnici. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena osmomačna košarica kmstake oblike, modra otroška jopiča, solčnik, dežnik in rjav, prazen kovček.

— **Delav**

Borzna poročila.

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kursi den. dneva 5. avgusta 1906.

Naložbeni papirji.

Denar Blago

4% majeva renta	100-55	100-75
4% seberna renta	101-10	101-30
4% avstr. krounska renta	100-60	100-80
4% zlata	119-35	119-55
4% ograka kronska	96-70	96-90
4% zlata	115-95	116-15
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-
4% posojilo mesta Špiet	100-60	101-60
4% Zadar	100-	100-
4% bos.-herce. žel. pos. 1902	101-	102-
4% češka, dež. banka k. o.	100-55	100-75
4% žst. pišma gal. d. hip. b.	100-25	100-85
4% pešt. kom. k. o.	101-95	101-95
10% pr.	108-10	107-10
4% zašt. pišma Innerst hr.	100-50	101-50
4% ograke cen.	100-25	100-60
dež. hr.	100-05	101-
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100-05	101-
4% obl. ogr. lokalnih železnih d. dr.	100-	101-
4% obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4% prior. Trat-Poreč lok. žel.	99-90	100-
4% prior. dol. žel.	99-50	100-
3% juž. žel. kup.	318-85	320-85
4% avst. pos. za žel. p. o.	101-05	102-

Srečke.

Srečke ed. 1. 1860/1	191-	193-
" 1864	293-	295-
tiskate	165-90	167-90
zem. kred. I. emisije	302-	311-
" II.	302-	311-
ogr. hip. banke	268-	274-50
srbake à fr. 100-	102-	107-90
turške	141-60	142-60
Basilika srečke	26-	27-50
Kreditne	476-	483-
Inomske	78-	83-
Krakovske	88-25	94-25
Ljubljanske	66-	70-
Avst. rud. križ	64-75	55-75
Ogr.	84-75	85-75
Rudolofe	61-50	65-50
Saleburške	74-	78-
Dunajsko kom.	85-	84-2-
Deinice		
Južna železnica	90-	91-
Državne železnice	674-75	675-75
Avstr.-ograke bančne delnice	1681-	1641-
Avstr. kreditne banke	667-	668-
Ograke	784-	785-
Zivnostienske	246-	247-
Premogokop v Mostu (Brux)	658-	662-
Alpinske montane	530-50	531-50
Praške žel. inž. dr.	2689-	27-9
Hima-Murányi	548-50	549-50
Trbovljanske prem. družbe	283-	285-
Avstr. orozne tov. družbe	553-	555-
Češke sladkorne družbe	159-	160-
Walute		
0. kr. cekin	11-35	11-39
20 franki	19-10	19-12
20 marke	23-47	23-55
Severigna	29-95	24-08
Marke	117-25	117-45
Laški bankovci	95-45	96-65
Rubli	152-75	153-75
Dolarji	4-84	5-

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 7. avgusta 1906.

Termin.

Pšenica za oktober	za 100 kg. K	15-92
Pšenica	za 100 "	16-34
Rž	za oktober	100 "
zveruza	za maj 1906	12-94
Oves	za oktober	100 "

Efektiv.

30-40 vin. ceneje.

Meteorologično poročilo.

Avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5. 8. zv.	733 2	24 1	sl. jzahod	jasno	
6. 8. zv.	731 8	17 8	sl. jzahod	oblačno	
6. 8. pop.	732 4	18 3	sr. svzahod	nevihta	
7. 8. zv.	733 0	15 9	sl. szahod	dež	
7. 8. zv.	734 7	15 0	sl. jzvhod	oblačno	
7. 8. pop.	735 0	24 8	sl. vzhod	del. oblač.	

Srednja temperatura sobote v nedelje: 25°C in 16,7°C; normale: 19,5°C in 19,5°C. Mokrina v 24 urah: 0,0 mm in 32,7 mm.

Dva

čevljarska pomočnika

in dva učenca se takoj sprejme nekje na Gorenjskem.

Ponudbe pod "Čeyljar", postrestante, Podnart.

Eden ali dva 2486 gospoda

se sprejmeta na stanovanje in hrano v novi hiši. Lepa, suha, ukancano mebljana pritična soba na zračnem prostoru.

Kje, pove uprav. "Slov. Naroda".

Stanovanje 2483

z 2 sobama in pritičnimi v III. nadstropju, dvoriščni trakt, se odda v Sodnjiških ulicah štev. 4 s 15. septembrom event. s 1. novembrom.

Natančne pove kamnosek Vodnik.

DR. IVAN ORAŽEN 2483

ne ordinira
2483
od 8. do 31. avgusta.

Ravnokar je izšla KORISTKA. 2483

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v polupreteklem času.

(Ponatis iz "Slov. Naroda".)

Ta povest je tako zanimiva ter izborna opisuje dogodeke neke koristke izza časa Mondheimovega gledališkega ravateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K.

Dobi se v kuwigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani 2483

Prešernove ulice.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov za gld. 1'80.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizija ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantra, 1 elegantna damska broša, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjati mošnječek za denar, 1 žepni nožec s priravo, 1 par manšetnih gumbov, 1 napravi gumbi, vsi iz double zlata s pentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 saljivih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 tako koristno navodilo za sezavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še čez 400 različnih predmetov, ki so v domačiji neobdono potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gld. 1'80. Razposilja proti postnemu povzetju, ali če 2487 se denar naprej posije

Dunajska razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Trgovski pomočnik

mlad, več mešane trgovine in spreten prodajalec, želi svojo sedajo službo v 6 tednih premeniti najraje kam v mesto ali tudi na deželo.

Naslov pove upravništvo "Slov. Naroda".

2490-1

Lovskega psa

(Vorstehhund) 2473-2

popolnoma uvedenega, ne črez 4 leta starega, želim kupiti.

Več pove uprav. "Slov. Naroda".

2454-2

v službo se sprejme v vsem poslovanju izvežban

koncipijent

oziroma mlajši

notarski kandidat.

Anton Šlamberger

2446-2 c. kr. notar v Kršanju.

Priletna dama

se sprejme proti zmerni plači za stalno nadzorstvo k že bolj odraslim otrokom brez matere. — Ponudbe pod "Slov. Naroda" 2454-2

na uprav. "Slov. Naroda".

2454-2

stanovanje

s 3 sobami in pritičlinami ter 8 po

rabo vrta, se odda s 1. novembrom t. l.

na Kuhnovi cesti št. 23.

<p